

wingen uit te delen aan de desbetreffende bedrijven konden wij toen niet bevroeden. Het is ook moeilijk te bevatten dat een rechterlijk oordeel zo weinig wordt gerespecteerd.

Ik laat het feit dat de gestelde deadline van zes weken om een nieuw besluit te nemen werd genegeerd voor wat het is. De Rechtbank Amsterdam onderstreept in de nieuwe uitspraak wederom dat er in principe handhavend dient te worden opgetreden tegen de bedrijven waarvan geconstateerd is dat ze de EU regels overtraden toen ze hout uit Brazilië op de Europese markt brachten. Er wordt stilgestaan bij de aangevoerde gronden waarop toch weer van handhaving werd afgezien. Ten aanzien van al die gronden wordt opgemerkt dat ze geen bijzondere omstandigheden opleveren die afzien van handhaving rechtvaardigen. De rechtbank merkt ook nog op dat gelet op de beginselplicht tot handhaving de verweerder geen andere mogelijkheid heeft dan om aan de bedrijven een last onder dwangsom op te leggen. De verweerder had daar weer zes weken de tijd voor, dat wil zeggen tot eind april 2019. Die termijn is inmiddels alweer verstreken, en weer is het onduidelijk of deze termijn werd gerespecteerd en of er nu eindelijk een last onder dwangsom aan de desbetreffende bedrijven werd opgelegd. De nieuwe uitspraak lijkt nog uitdrukkelijker dan de vorige keer geen ruimte te bieden om tot een andere oordeel dan het opleggen van een dergelijke last te komen. Zie echter ECLI:NL:RVS:2019:1615.

Wybe Th. Douma

M en R 2019/57

Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State
13 maart 2019, nr. 201802571/1/R3
(Van Ettehoven, Horstink-von Meyenfeldt, Verburg)
m.nt. M.M. Kaajan

(art. 2.1, lid 1 sub I en art. 2.27 lid 1 Wabo; art. 2.2aa Bor)

Milieurecht Totaal 2019/6950
ECLI:NL:RVS:2019:803

Vervallen aanhaakverplichting natuurtoestemming bij omgevingsvergunning door intrekking onderdeel natuur.

“De Afdeling stelt vast dat de aanvraag om een omgevingsvergunning van 20 mei 2016 betrekking heeft op de activiteit “handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten”. Bij brief van 31 augustus 2016 is de aanvraag echter in zoverre ingetrokken, omdat op die datum een aparte aanvraag voor een ontheffing is ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Vanaf dat moment heeft de aanvraag dus geen betrekking meer op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2aa, onder b, van het Besluit omgevingsrecht. Voor de activiteit als bedoeld in artikel 3.1 of 3.5 van de Wnb is een aparte ontheffing aangevraagd. Dat is een keuze van de aanvrager. Het is, anders dan [appellant A] en [appellant B] aanvoeren, niet verplicht om

aan te haken. De rechtbank is dan ook op goede gronden tot het oordeel gekomen dat zich geen strijdigheid met artikel 2.27 van de Wabo voordoet. Het betoog faalt.”

Uitspraak op het hoger beroep van:

[appellant A] en [appellant B], wonend te Numansdorp, gemeente Cromstrijen, appellanten,
tegen de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 15 februari 2018 in zaak nr. 17/2592 in het geding tussen:
[appellant A] en [appellant B],
en
het college van burgemeester en wethouders van Cromstrijen.

Procesverloop

Bij besluit van 27 februari 2017 heeft het college van burgemeester en wethouders aan I.E. Projects B.V. een omgevingsvergunning verleend voor het oprichten en in werking hebben van het Windpark Westerse Polder.

Bij uitspraak van 15 februari 2018 heeft de rechtbank het daartegen door [appellant A] en [appellant B] ingestelde beroep ongegrond verklaard. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak hebben [appellant A] en [appellant B] hoger beroep ingesteld.

Het college van burgemeester en wethouders heeft een schriftelijke uiteenzetting gegeven.

[appellant A] en [appellant B] hebben een nader stuk ingediend.

[...]

Overwegingen

Inleiding

1. Windpark Westerse Polder is een bestaand windpark dat in 1996 in gebruik is genomen. Het bestaat uit zeven windturbines met een ashoogte van 50 meter en een rotordiameter van 41 meter. I.E. Projects wil het huidige windpark opschalen, waarbij de huidige zeven windturbines worden vervangen door vijf windturbines met een gezamenlijk vermogen van meer dan 15 MW.

De verleende omgevingsvergunning gaat over het bouwen van vijf windturbines met een maximale ashoogte van 140 meter en een maximale rotordiameter van 130 meter. De omgevingsvergunning is verleend voor de volgende activiteiten:

- het bouwen van een bouwwerk als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder a, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo);
- het gebruiken van gronden in strijd met een bestemmingsplan als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wabo;
- het oprichten van een inrichting met een beperkte milieutoets als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder i, van de Wabo.

2. [appellant A] en [appellant B] wonen aan de [locatie 1] en [locatie 2] in Numansdorp op een afstand van ongeveer 1 km van het windpark. Zij zijn het niet eens met de omgevingsvergunning, omdat zij vrezen voor zichthinder en geluidhinder.

3. De rechtbank heeft het beroep van [appellant A] en [appellant B] ongegrond verklaard. Het hoger beroep van [appellant A] en [appellant B] is gericht tegen de beoordeling door de rechtbank van hun beroepsgronden over de bevoegdheid, over de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb), de Verordening Ruimte 2014, de Structuurvisie Hoeksche Waard en de cumulatieve geluidbelasting.

4. Het wettelijk kader is deels opgenomen in de bijlage. Deze bijlage maakt deel uit van deze uitspraak.

Hogerberoepsgronden

Bevoegdheid

5. [appellant A] en [appellant B] betogen dat de rechtbank heeft miskend dat niet het college van burgemeester en wethouders maar het college van gedeputeerde staten van Zuid-Holland bevoegd was om de omgevingsvergunning te verlenen. De rechtbank is er volgens [appellant A] en [appellant B] ten onrechte van uitgegaan dat het college van gedeputeerde staten de bevoegdheid voor het verlenen van een omgevingsvergunning kan overdragen aan het college van burgemeester en wethouders. Dit geldt volgens hen alleen voor de coördinatiebevoegdheid van artikel 9f, eerste lid, van de Elektriciteitswet 1998, en dan alleen in de gevallen genoemd in artikel 9f, zesde lid, onder a en b, van die wet. [appellant A] en [appellant B] wijzen er op dat artikel 9f, zesde lid, van de Elektriciteitswet 1998 op 23 maart 2016 [lees: 1 april 2016] is gewijzigd, in die zin dat het college van gedeputeerde staten sindsdien ook kan bepalen dat artikel 9f, tweede lid, van die wet (over het nemen van besluiten) niet van toepassing is. Dat kon voordien niet en dus is de overeenkomst tot het overdragen van de bevoegdheid van 10 juli 2014 niet geldig, aldus [appellant A] en [appellant B].

5.1. De strekking van artikel 9f, tweede lid, van de Elektriciteitswet 1998 is dat in die gevallen waarin het college van gedeputeerde staten besluitvorming coördineert op grond van het eerste lid, hij ook de daarbij benodigde besluiten neemt, terwijl de bevoegdheid om die besluiten te nemen normaal gesproken bij (onder meer) het college van burgemeester en wethouders ligt. De Afdeling leest artikel 9f, zesde lid, zoals dat voor 1 april 2016 luidde, zo dat het college van gedeputeerde staten bevoegd was de coördinatie over te dragen aan het college van burgemeester en wethouders én daarmee ook de bevoegdheid tot het nemen van de daarbij benodigde besluiten over te laten aan het college van burgemeester en wethouders, het orgaan dat buiten de werking van deze coördinatieregeling steeds het bevoegde gezag is. Deze lezing van de Afdeling wordt bevestigd in de totstandkomingsgeschiedenis van deze bepaling (*Kamerstukken II 2015/16*, 34 401, nr. 3, blz. 16), waarin staat dat de toevoeging van de woorden “of tweede” uitsluitend diende ter verduidelijking. Overigens heeft het college van burgemeester en wethouders pas gebruik gemaakt

van de bevoegdheid tot het verlenen van een omgevingsvergunning nadat de Elektriciteitswet 1998 in de hiervoor genoemde zin is gewijzigd. Verder overweegt de Afdeling dat de overeenkomst van 10 juli 2014 tussen het college van gedeputeerde staten en het college van burgemeester en wethouders slechts ondersteunend is aan het besluit van het college van gedeputeerde staten van 18 maart 2014 en ertoe dient om de samenwerking en de tijdigheid te bevorderen. Het betoog slaagt niet.

Wet natuurbescherming

6. [appellant A] en [appellant B] betogen dat de rechtbank ten onrechte is voorbijgegaan aan het ontbreken van een verklaring van geen bedenkingen van het college van gedeputeerde staten. Zij voeren aan dat I.E. Projects er bij de aanvraag voor heeft gekozen de handelingen met gevolgen voor beschermde diersoorten aan te laten haken bij de omgevingsvergunning. Dit betekent volgens [appellant A] en [appellant B] dat de omgevingsvergunning niet kan worden verleend zonder dat het college van gedeputeerde staten een verklaring van geen bedenkingen heeft gegeven. Dat het college van burgemeester en wethouders aan I.E. Projects heeft gevraagd om de aanvraag in zoverre in te trekken en zelf een aparte aanvraag om een ontheffing op grond van de Wnb in te dienen bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, wat ook is gebeurd, is volgens [appellant A] en [appellant B] in strijd met de Wnb. Er bestaat volgens hen een aanhaakplicht. Dat uit het rapport van bureau Waardenburg zou blijken dat geen twijfel bestond over de uitvoerbaarheid van het project, zoals de rechtbank stelt, is volgens [appellant A] en [appellant B] niet relevant.

6.1. De Afdeling stelt vast dat de aanvraag om een omgevingsvergunning van 20 mei 2016 betrekking heeft op de activiteit “handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten”. Bij brief van 31 augustus 2016 is de aanvraag echter in zoverre ingetrokken, omdat op die datum een aparte aanvraag voor een ontheffing is ingediend bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. Vanaf dat moment heeft de aanvraag dus geen betrekking meer op een activiteit als bedoeld in artikel 2.2aa, onder b, van het Besluit omgevingsrecht. Voor de activiteit als bedoeld in artikel 3.1 of 3.5 van de Wnb is een aparte ontheffing aangevraagd. Dat is een keuze van de aanvrager. Het is, anders dan [appellant A] en [appellant B] aanvoeren, niet verplicht om aan te haken. De rechtbank is dan ook op goede gronden tot het oordeel gekomen dat zich geen strijdigheid met artikel 2.27 van de Wabo voordoet. Het betoog faalt.

Verordening Ruimte Zuid-Holland

[...]

Structuurvisie Hoeksche Waard

8. [appellant A] en [appellant B] betogen verder dat de rechtbank heeft miskend dat het bestreden besluit in strijd met de Structuurvisie Hoeksche Waard (hierna: Structuurvisie) is genomen. In de Structuurvisie zijn de kernkwaliteiten van het Nationaal Landschap Hoeksche Waard in beeld gebracht op de zogenoemde “integratiekaart” en samenge-

vat in een kwaliteitszoning. Die kwaliteitszoning geldt volgens [appellant A] en [appellant B] als toetsingskader bij nieuwe ontwikkelingen. In de Structuurvisie is ook nadrukkelijk aangegeven dat de locatie van het windpark Westerse Polder weliswaar is aangeduid als “zoekgebied windturbines”, maar dat voor een definitieve keuze vanwege de grote landschappelijke effecten een nadere afweging nodig is. Die afweging heeft niet plaatsgevonden, aldus [appellant A] en [appellant B]. Uit de raadsbesluiten waar de rechtbank naar verwijst blijkt die afweging niet. Daarnaast wijzen [appellant A] en [appellant B] er op dat in de Structuurvisie staat dat goede afstemming nodig is met het windpark Hellegatsplein, omdat vanwege de nabijheid visuele interferentie kan optreden. Ook daarmee is in de besluitvorming volgens [appellant A] en [appellant B] geen rekening gehouden. Ten slotte voeren zij op dit punt aan dat in de Structuurvisie wordt vereist dat een nadere afweging wordt gemaakt voor de komst van een nieuwe generatie (hogere) windturbines.

8.1. De Structuurvisie van 7 juli 2009 is een intergemeentelijke structuurvisie en bevat een regionale visie op de gewenste ruimtelijke ontwikkeling van de regio tot 2030. In de Structuurvisie staat onder meer het volgende beleidsuitgangspunt:

“De regio zal geen medewerking verlenen aan de plaatsing van grote windturbines in de Hoeksche Waard buiten de daarvoor nog aan te wijzen locatie. In de Structuurvisie zijn 5 zoekgebieden aangegeven. In het kader van een op te stellen MER zal definitieve besluitvorming over de locatie plaatsvinden” (p. 57).

De Westerse Polder is een van de zoekgebieden. Verder staat in de Structuurvisie dat bij de ruimtelijke afwegingen in het verleden nog geen rekening is gehouden met de nieuwe generatie windturbines die een veel grotere impact op het landschap hebben dan de eerste generatie windturbines. Destijds was ook nog geen sprake van een Nationaal Landschap in de Hoeksche Waard, aldus de Structuurvisie, en dit rechtvaardigt een heroverweging van de in het verleden gemaakte keuzen (p. 58). Ook staat op pagina 69 dat voor mogelijke locaties voor de opstelling van grote windturbines nog een nadere afweging nodig is. Op p. 71 wordt ingegaan op de locatie Westerse Polder:

“De grote maten van de windturbines passen bij de grote maten van het open water en de Haringvlietbrug en accentueren de entree van de Hoeksche Waard. Goede afstemming is echter nodig met een eventueel aan te leggen windpark op het Hellegatsplein (genoemd in het streekplan). Twee grote windparken zo dicht bij elkaar, waarbij zowel aan de dijk als op een eiland in het water grote windturbines staan, kan ongewenste visuele ‘interferentie’ opleveren. Indien gekozen wordt voor een windpark op het Hellegatsplein ligt opschaling van de bestaande lijnopstelling aan het Hollandsch Diep minder voor de hand”.

8.2. Het is de vraag of de in de Structuurvisie bedoelde ruimtelijke afweging heeft plaatsgevonden. De Afdeling be-

antwoordt die vraag evenals de rechtbank bevestigend. De Afdeling betreft daarbij het volgende.

Op 29 januari 2013 heeft de raad van Cromstrijen ingestemd met het regionale alternatief voor plaatsing van windturbines aan de randen van de Hoeksche Waard, met als uitgangspunten: 36 MW in de gemeente Cromstrijen, plaatsing in de Westerse Polder ten westen van de A29 en uitwerking van de exacte plaatsingslocaties in overleg met de regio en de provincie. Op 24 september 2013 heeft de raad besloten de (planologische) procedures op te starten voor circa vijf windturbines in de Westerse Polder ten westen van de A29, met dien verstande dat geen windturbines ten oosten van de A29 worden geplaatst en dat het totaal aantal te realiseren windturbines een maximale capaciteit van 45 MW omvat. In de ruimtelijke onderbouwing die behoort bij het bestreden besluit is in paragraaf 4.6 ingegaan op de gevolgen voor het landschap. Hier staat dat windturbines door hun grote afmetingen een grote impact op het landschap hebben. De locatie Westerse Polder is volgens de ruimtelijke onderbouwing al een gevolg van landschappelijke keuzes die zijn gemaakt door de provincie. Daarom heeft geen beoordeling op locatieniveau, maar op inrichtingsniveau plaatsgevonden. Hier staat onder andere dat de moderne windturbines met hun ashoogte en wiel-lengte op lokaal niveau de horizon zullen domineren. Hiervan zijn visualisaties gemaakt waarop dit ook is te zien. Op de locatie staan al hoge hoogspanningsmasten, waardoor al sprake is van ‘aantasting’ van de horizon op de locatie, aldus de ruimtelijke onderbouwing. Ook is ingegaan op de interferentie met het windpark Hellegatsplein op ongeveer 2 km afstand. Gekeken vanuit het noorden kunnen beide windparken in één kijkhoek zichtbaar zijn. Als conclusie over het landschap staat in de ruimtelijke onderbouwing:

“Door de windturbines in een lijnopstelling langs het water te plaatsen is er een duidelijke koppeling aan de bestaande landschapsstructuren en is de opstelling goed herkenbaar. De grotere windturbines geven een rustiger beeld vanwege een lagere draaisnelheid terwijl de kleinere turbines een kleinere impact op de horizon hebben. Geconcludeerd wordt dat het aspect landschap de uitvoering van het project niet in de weg staat”.

[appellant A] en [appellant B] hebben deze beoordeling niet inhoudelijk bestreden.

De in de Structuurvisie bedoelde nadere afweging is, kortom, gemaakt in de besluiten van de raad van 29 januari 2013 en 24 september 2013 en meer specifiek in de ruimtelijke onderbouwing die aan de omgevingsvergunning ten grondslag is gelegd. In de ruimtelijke onderbouwing is ingegaan op de moderne grootte van de windturbines in relatie tot het landschap. Ook is hier ingegaan op de relatie met het windpark Hellegatsplein. Het betoog slaagt niet.

Cumulatie van geluid

9. [appellant A] en [appellant B] betogen dat de rechtbank ten onrechte tot het oordeel is gekomen dat onderzoek naar de cumulatieve geluidbelasting bij hun woningen niet

nodig is. Zij voeren aan dat naast het windpark diverse andere geluidbronnen in de omgeving geluid produceren, zoals verkeer op (rijks)wegen, scheepvaartverkeer op het Haringvliet en (akkerbouw)bedrijven. De rechtbank heeft volgens [appellant A] en [appellant B] miskend dat de norm van een goede ruimtelijke ordening naast de geluidwetgeving een zelfstandige betekenis heeft. Ook buiten de reikwijdte van het Activiteitenbesluit milieubeheer kan volgens [appellant A] en [appellant B] een akoestisch onderzoek vereist zijn.

9.1. De Afdeling overweegt het volgende. In paragraaf 4.2 van de ruimtelijke onderbouwing is figuur 8 opgenomen met daarin de 47 dB Lden en 41 dB Lnight-contouren van twee typen windturbines. In deze figuur is te zien dat de woningen van [appellant A] en [appellant B] buiten deze geluidcontouren staan. Dat betekent dat ter plaatse van die woningen wordt voldaan aan de in artikel 3.14a, eerste lid, van het Activiteitenbesluit milieubeheer genoemde normen. In die paragraaf staat verder dat gelet op de afstand tot omliggende windparken en beoogde windparken geen sprake is van cumulatie. Het dichtstbijzijnde windpark Hellegatsplein ligt ongeveer 2 km van het windpark waarvoor de omgevingsvergunning is verleend. Dat betekent dat dit windpark op een afstand van ongeveer 3 km van de woningen van [appellant A] en [appellant B] ligt. Deze afstand is volgens de ruimtelijke onderbouwing zo groot dat ter plaatse van gevoelige objecten geen significante verhoging van de geluidsbelasting optreedt als gevolg van omliggende windparken. [appellant A] en [appellant B] hebben naar het oordeel van de Afdeling niet aannemelijk gemaakt dat dat onjuist is.

Vast staat dat onderzoek naar de cumulatieve geluidbelasting van de vergunde windturbines met andere geluidbronnen evenmin is verricht.

De Afdeling stelt vast dat [appellant A] en [appellant B] op een afstand van ongeveer 1 km van de rijksweg A29 en op ongeveer 1,2 km van het Haringvliet wonen. Gelet op die afstanden ziet de Afdeling in hetgeen zij hebben aangevoerd geen aanleiding voor het oordeel dat nader onderzoek naar de cumulatieve geluidbelasting van de windturbines met het wegverkeersgeluid en scheepvaartverkeersgeluid had moeten plaatsvinden. Evenmin hebben [appellant A] en [appellant B] beargumenteerd waarom het geluid van nabijgelegen (akkerbouw)bedrijven bij het akoestisch onderzoek betrokken had moeten worden.

De conclusie is dan ook dat de rechtbank terecht heeft overwogen dat niet aannemelijk is gemaakt dat het woon- en leefklimaat van [appellant A] en [appellant B] vanwege de cumulatie van geluidbronnen zo wordt aangetast dat daar nader onderzoek naar had moeten worden gedaan. Het beoogde faalt.

Conclusie

10. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd.

Proceskosten

[...]

Noot

1. Op grond van art. 2.1, lid 1, sub i, Wabo, in combinatie met art. 2.2aa Bor, haakt de natuurtoestemming (een vergunning of ontheffing op grond van de Wnb) aan bij de omgevingsvergunning indien de aanvraag tot het indienen van de omgevingsvergunning eerder wordt ingediend dan de aanvraag om een vergunning (hst. 2) of ontheffing (hst. 3) als bedoeld in de Wnb. Andersom geldt dat als eerst een losse vergunning of ontheffing op grond van de Wnb wordt aangevraagd, deze natuurtoestemming niet meer aanhaakt bij de omgevingsvergunning. Het is aan de initiatiefnemer om hierin een keuze te maken; de wetgever heeft slechts aangegeven dat er geen keuzevrijheid meer bestaat op het moment dat eerst de omgevingsvergunning wordt aangevraagd.

2. Er kunnen in de praktijk diverse redenen zijn om juist wel of niet voor een aanhakende natuurtoestemming te kiezen. Aanhaken – waardoor er een verklaring van geen bedenkingen moet worden verkregen van het bevoegd gezag op grond van de Wnb (veelal GS van de provincie waar het project wordt uitgevoerd) – zorgt ervoor dat op grond van de Wabo voor de omgevingsvergunning de voorbereidingsprocedure van afd. 3.4 Awb van toepassing wordt. Dat leidt tot een ontwerpbesluit en een definitief besluit met een beslistermijn van 26 weken, waarbij, bij overschrijding van de beslistermijn geen vergunning van rechtswege wordt verleend. Er is dan geen bezwaarprocedure, maar na bekendmaking van het definitieve besluit volgt meteen een beroep bij de rechtbank, gevolgd door hoger beroep bij de ABRvS. Een losse omgevingsvergunning voor bouwen, voor een activiteit passend in een bestemmingsplan of waarvoor met toepassing van bijlage 2 bij het Bor eenvoudig een (buitenplanse) ontheffing kan worden verleend, wordt voorbereid via de reguliere procedure. Dat betekent een kortere beslistermijn (8 weken met eenmaal een verlengingsmogelijkheid van 6 weken) en een vergunning van rechtswege indien deze beslistermijn zonder besluit wordt overschreden. Er is vervolgens een bezwaarprocedure, gevolgd door beroep bij de rechtbank en hoger beroep bij de ABRvS. Procedureel gezien heeft zowel een omgevingsvergunning met aanhakende natuurtoestemming, als een losse natuurvergunning daarmee dus voor- maar ook nadelen.

3. De keuze voor een losse natuurtoestemming wordt m.i. in de praktijk met name gemaakt als (i) deze natuurtoestemming als kritisch en/of risicovol wordt gezien van de voor een initiatief benodigde toestemmingen; en/of (ii) een aanhakende natuurtoestemming ertoe leidt dat er geen rechtstreeks contact en overleg met GS als bevoegd gezag voor de verklaring van geen bedenkingen mogelijk is, omdat dit overleg dan via B&W, als bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning wordt gevoerd. Vaak wordt het verder wenselijk geacht om de natuurtoestemming los te koppelen van de omgevingsvergunning zodat deze toestemming de verdere/andere besluitvorming niet vertraagd – zeker bij een windpark, zoals in deze casus, waarbij het verkrijgen van de omgevingsvergunning bepalend is voor het moment

waarop een aanvraag om SDE-subsidie kan worden ingediend.

4. De Wabo, in combinatie met het Bor, bepaalt, als gezegd, alleen dat er een verplichting bestaat om de natuurtoestemming bij de aanvraag om omgevingsvergunning aan te laten haken indien op het moment van indienen van de aanvraag om omgevingsvergunning nog geen losse aanvraag om Wnb-vergunning of -onthefing is ingediend terwijl dit toestemmingsbesluit op grond van de Wnb wel nodig is. Onduidelijk is wat de situatie is, als wel eerst een omgevingsvergunning met een aanhakende natuurtoestemming wordt aangevraagd, maar later deze natuurtoestemming wordt ingetrokken en wordt vervangen door een losse aanvraag om een vergunning of ontheffing op grond van de Wnb. Daarover regelt de Wabo – al dan niet in combinatie met het Bor – niets.

5. Met deze uitspraak schept de ABRvS duidelijkheid over een dergelijke situatie. De uitspraak laat zien dat het mogelijk is om een aanhakende natuurtoestemming na het indienen van de omgevingsvergunning in te trekken om vervolgens alsnog een losse natuurvergunning aan te vragen. Een dergelijke gang van zaken wordt door de ABRvS niet in strijd geacht met de Wabo en het Bor. Dat is ook terecht als uitgegaan wordt van de letterlijke tekst van de wetgeving. Immers, er wordt alleen iets geregeld over de omvang van een aanvraag om omgevingsvergunning op het moment dat deze aanvraag wordt ingediend: is er dan al een losse natuurtoestemming aangevraagd, dan haakt deze toestemming niet aan; is er dan nog geen losse natuurtoestemming aangevraagd maar is deze wel nodig, dan haakt deze toestemming wel aan.

6. Ik heb daarbij wel twee vragen. Ten eerste: in hoeverre is hierbij voor de ABRvS relevant geweest dat bij het intrekken van de aanhakende natuurtoestemming, meteen een aparte ontheffing is aangevraagd? Of, anders gezegd: zou de ABRvS ook als deze aparte ontheffing niet zou zijn aangevraagd, geconcludeerd hebben dat de natuurtoestemming niet langer aangehaakt hoefde te blijven bij de omgevingsvergunning? Uitgaande van de letterlijke tekst van de Wabo en het Bor zou ook in zo'n situatie geconcludeerd kunnen worden dat dit is toegestaan; immers, het toetsmoment ligt alleen bij het moment van aanvragen om een omgevingsvergunning – en in mijn voorbeeld maakte ook op dat moment de natuurtoestemming deel uit van de aanvraag omgevingsvergunning. Daar zou tegenin gebracht kunnen worden dat dit niet passend is in het wettelijke systeem, omdat dan niet meer geborgd is dat voor de activiteit waarvoor een omgevingsvergunning is verleend, ook een natuurtoestemming wordt verleend. Maar die borging bestaat ook niet als de aanvrager in eerste instantie gekozen had voor het los aanvragen van de natuurtoestemming. Immers, ook in die situatie kan deze losse aanvraag weer worden ingetrokken. Dat zou ertoe leiden dat het niet doorslaggevend kan worden geacht dat, na intrekking van de natuurtoestemming, een losse natuurvergunning is aangevraagd.

7. De tweede vraag betreft de voorbereidingsprocedure die gevolgd moet worden nadat de natuurtoestem-

ming als onderdeel van de aanvraag omgevingsvergunning wordt ingetrokken. Het laten vervallen van de verplichting om een verklaring van geen bedenkingen voor het natuuronderdeel te vragen, zou er immers toe kunnen leiden dat afd. 3.4 Awb wettelijk bezien niet langer van toepassing is. In deze uitspraak was dat niet het geval, omdat er ook een afwijking van het bestemmingsplan (met toepassing van art. 2.12, lid 1, onder a, sub 3, Wabo) werd vergund – waarvoor afd. 3.4 Awb ook van rechtswege moet worden toegepast. Maar als door het intrekken van de aanvraag om natuurtoestemming op grond van de Wabo niet langer afd. 3.4 Awb van toepassing is, leidt dit er dan toe dat van rechtswege de reguliere procedure van toepassing is? Algemeen wordt immers aangenomen dat de bepalingen in de Wabo dwingend voorschrijven welke procedure geldt en dat, als eenmaal een procedure is ingezet, deze niet meer kan wijzigen. Of intrekking van de aanhakende natuurtoestemming op enig moment dan ook nog een voordeel heeft, hangt hierdoor met name af van het moment waarop dit deel van de aanvraag wordt ingetrokken.

Marieke Kaajan

M en R 2019/58

Rechtbank Overijssel 20 maart 2019, zaaknummers AWB 18/1589 en 18/1590

(Van Montfort, Oosterveld, Bijloo)

m.nt. F.C.S. Warendorf

(art. 4.5 Wet natuurbescherming; art. 1.3 Besluit natuurbescherming; art. 3.3 Beleidsregel Natuur Overijssel 2017)

ECLI:NL:RBOVE:2019:950

Hoogopgaande beplanting onder hoogspanningsleiding. Weigering ontheffing herbepantingsplicht. Door het uitvoeren van gericht hakhoutbeheer kan onder de hoogspanningsleiding een volwaardige houtopstand duurzaam in stand worden gehouden.

Verweerder heeft gesteld dat de ontheffing van de herplantplicht op grond van artikel 3.3 van de Beleidsregel Natuur Overijssel 2017 alleen in bijzondere gevallen kan worden verleend. Verweerder heeft aangegeven dat blijkens de toelichting bij artikel 3.3 van de beleidsregel van een bijzonder geval sprake kan zijn indien de draden zo laag hangen dat bosontwikkeling niet meer mogelijk is. Op voorhand kan niet, anders dan eiseres heeft gesteld, ervan uit worden gegaan dat deze situatie zich hier voordoet. Dit is afhankelijk van de omstandigheden van de betrokkene(n) en/of het terrein. Iedere situatie wordt apart beoordeeld. In het geval van eiseres is verweerder van mening dat op de plaats van de velling onder de hoogspanningsverbindingen, door het uitvoeren van gericht hakhoutbeheer een duurzame bosontwikkeling mogelijk is en hoog opgaande beplanting te dicht bij de elektriciteitsdraden wordt voorkomen. Verweer-